

Bæredygtighedsrapport

Indledning

Da Smukfest så dagens lys i 1980, brugte man ikke begrebet bæredygtighed helt så flittigt, som man gør i dag. Men faktisk har de bæredygtige værdier altid været en del af foreningen. Dengang var der særligt fokus på at passe på skoven, som danner de helt unikke rammer om Smukfest. Det gør vi naturligvis stadig, når vi hvert år planter ca. 30 mellemstore træer. Men i dag fokuserer vi også på mange andre aspekter indenfor miljømæssig bæredygtighed.

Særligt kigger vi frem mod 2029, hvor Smukfest runder 50 år. Til den tid er målet, at vi kan sige, at minimum 90% af vores affald genanvendes. At nå den målsætning kræver en solid indsats de næste 5 år.

Vores genanvendelsesprocent har ligget nogenlunde stabilt de seneste 3 år - på omkring 80%. Og der er ingen tvivl om, at de sidste 10% er markant sværere end de første. Derfor arbejder vi målrettet med affaldssortering, nye cirkulære løsninger og partnerskaber, der over de næste fem år skal bringe os i mål med vores nuværende målsætning.

I denne rapport dykker vi ned i udvalgte fakta fra Smukfest 2023 samt nogle af de mange indsatsområder, vi arbejder med for at være en ansvarlig festival - også i fremtiden.

Sådan organiserer vi bæredygtighed

Smukfest er en kompleks størrelse med mange koordineringsområder. Lige fra bardrift, kommunikation, praktik og camping til frivillighed, partnerskaber, sikkerhed mv. For at sikre forankring af vores bæredygtige indsatser ud i alle kroge af festivalen, har vi etableret en bæredygtighedsgruppe på tværs af de enkelte områder. Gruppen er en bred sammensætning af fastansatte og frivillige, der alle har berøring med bæredygtighed indenfor deres felt.

Bestyrelsen i Skanderborg Festivalklub laver hvert år en række strategiske anbefalinger, herunder om bæredygtighed, og sætter dermed den overordnede retning for det fremtidige arbejde.

Vores målsætninger frem mod 2029

Minimum 90% af vores affald genanvendes

Vi gør det nemt for vores gæster at efterlade campingområderne pæne og rene

Vi reducerer vores CO2 udledning

Vores samlede mængde affald nedbringes

Vi tager ansvar i hele værdikæden

Vi skaber en festival, der altid er lidt grønnere end den tidligere

9 tons

plast blev indsamlet og genanvendt i nye plastprodukter. Heriblandt plast fra 968.000 fadølskrus og 440.000 shotsrør.

Tal & fakta 2023

I samarbejde med Skanderborg Kommune arbejder vi på at sikre grønne energikilder i skoven i fremtiden frem for dieseldrevne generatorer.

82%

af vores samlede mængde affald blev sendt til genanvendelse.

Nye cirkulære løsninger og samarbejder skal sikre mindre affald i fremtiden.

64 tons

madaffald blev til biopulp, der genanvendes til biogas, el, varme og gødning. Heriblandt skræller fra 140 ton appelsiner.

4.5 tons

overskudsmad blev givet til Fødevarerbanken og mennesker i svære livssituationer.

5250 m²

ren camping. Det var resultatet af et grønt depositum på området LækkerHeden, hvor alle gæster efterlod campen ren og smuk.

Sortering som det store fokus

På Smukfest har vi i mange år haft fokus på affald og affaldssortering. Et langt sejt træk der gør, at vi i år kunne sende 82% af vores samlede affaldsmængde til genanvendelse.

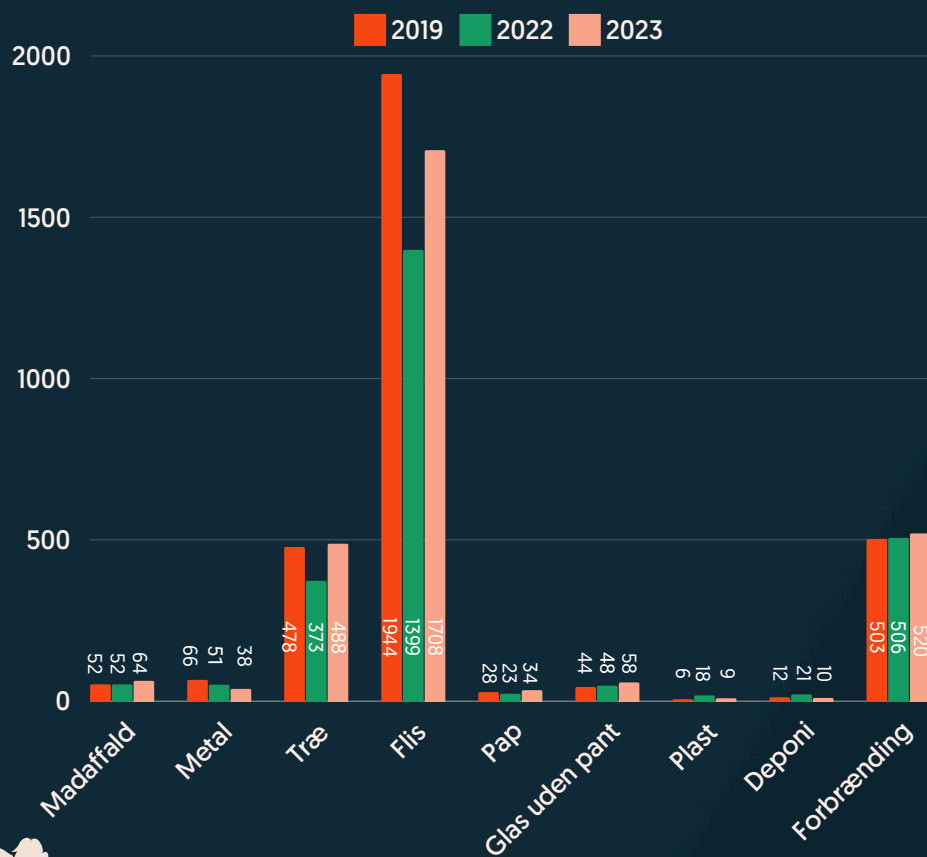
Den høje genanvendelsesprocent skyldes blandt andet et stærkt samarbejde med vores renovatør Marius Pedersen A/S. For 10 år siden etablerede vi i fællesskab en ressourceplads bag campingområdet KærligHeden. Her indsamles og håndteres alt affald under og efter festivalen. Blandt andet har vi et stort sorteringsbånd, hvor sække med blandet emballage sorteres. Når båndet ruller står medhjælpere klar til at sortere emballagen i rene fraktioner af pantflasker, dåser, glas, jern og hård plast, som efterfølgende køres til de enkelte behandlingssteder.

På alle gæsteområder sorterer vi i to typer affald: restaffald og emballage. Emballage er en fælles betegnelse for pantflasker, dåser, glas, jern og hård plast. Og netop de fraktioner, udsorteres efterfølgende på vores ressourceplads.

Affald får nyt liv

Affald i tons
uge 25 - 33

Affaldsanalyse

Vi arbejder løbende på at sikre mere og bedre genanvendelse af vores affald. På Smukfest 2024 planlægger vi en affaldsanalyse, der skal kortlægge, hvilke fraktioner der gemmer sig blandt den restaffald, som sendes til forbrænding. På den baggrund kan vi forhåbentlig optimere vores affaldssortering, så bunken af restaffald fremadrettet bliver mindre.

Træ

Vores næststørste fraktion er træ. Vi bruger masser af træ, når vi bygger festivalpladsen fra bunden af. Meget af vores træ genbruges år efter år, men når det bliver for slidt og skævt sendes det til genanvendelse. I år blev det til 488 tons træ, der får nyt liv i form af spånplader.

Plast

I år halverede vi mængden af plast, som blev sendt til genanvendelse. Fra 18 tons i 2022 til 9 tons i år. Vi har ingen indikation af, at vi har brugt mindre plast i 2023, så det betyder desværre, at mere plast må være havnet i restaffald. Plast er helt klart et fokusområde frem mod 2024, hvor vi både skal have kigget dybt i egen sortering samt vores leverandøres valg af emballage.

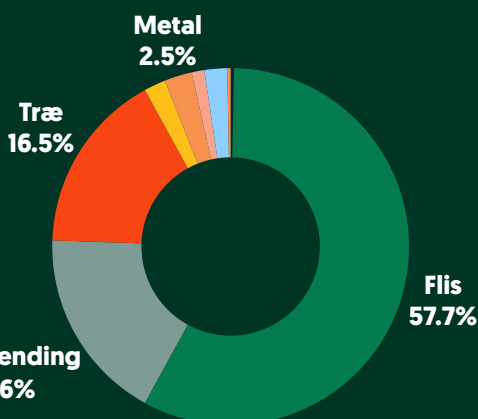
Deponi

Affald til deponi er affald, som ikke er genanvendeligt og ikke er forbrændingseget. Hos os drejer det sig primært om luftmadrasser. I år havde vi 10 tons affald til deponi. Det er 50% mindre end i 2022. Det skyldes desværre ikke, at vores gæster har efterladt færre luftmadrasser, men at vores renovatør har taget luftmadrasser fra til test. Der er nemlig virksomheder, som arbejder på at kunne genanvende luftmadrasser i nye plastblandinger. Om det lykkedes ved vi ikke, for luftmadrasser er efter sigende en noget svær størrelse.

En ikonisk ting på Smukfest er den flis, som stjerne pyntes med under festivalen. Alt flis på festivalen er FSC-mærket og genbruges efterfølgende til at fylde og udjævne huller hos landmænd, ridebaner ol. På den måde tæller flis med i vores regnskab over affald, der genanvendes.

I 2023 brugte vi 1708 tons flis. Det er 309 tons mere end i 2022. På våde festivalår bruger vi mere flis end på tørre, og det var tilfældet i år. Flis er således medskyldig i, at vores samlede affaldsmængde er steget med 437 tons fra 2022 til 2023. Vores renovatør vurderer, at de ekstra tons affald ligeledes skyldes, at der blev efterladt mere på campingområderne i 2023, da en storm ramte Smukfest, bedst som det var tid til at pakke sammen.

Mere affald på regnvåde festivalår

Flis udgør 57,7% af vores samlede affaldsmængde – i alt 1708 tons. Tager man flis ud af ligningen, har vi i 2023 genereret 1221 tons affald. Heraf blev 57% sendt til genanvendelse. I 2022 lå tilsvarende genanvendelsesprocent på 52%.

	2019	2022	2023
Total mængde affald	3134 tons	2492 tons	2929 tons
Affald til forbrænding	503 tons	506 tons	520 tons
Genanvendelsesprocent	84%	79%	82%

Fremtidens Smukfest krus

I 2023 brugte vi forsat engangsplastkrus til de fleste drikkevarer. Det skyldes, at vi endnu ikke har fundet tilstrækkelig dokumentation for, at alternative løsninger, som for eksempel vaskbare krus, er et mere bæredygtigt alternativ.

Sammen med centraler aktører arbejder vi målrettet på at finde den mest optimale løsning for fremtidens ølkrus på Smukfest. En løsning, der både minimerer miljøbelastningen og som

logistisk kan fungere
i vores bakkede

skovterræn. Om
det bliver en

vaskeløsning
eller et andet
alternativ til
engangsplast,
det arbejder
vi på at have
på plads i
løbet af
2024.

I 2023 indsamlede vi ca. 9 tons engangsplast til genanvendelse. Heriblandt ca. 30% af vores 968.000 ølkrus, 826.000 drinkskrus og 440.000 shotsrør. Plasten renser og nedknuser til granulat, som efterfølgende omsmeltes til nye plastprodukter.

Nye cirkulære løsninger

For at sænke affaldsmængden fremadrettet kigger vi mod nye cirkulære løsninger, der kan sikre direkte genbrug og længere levetid for blandt andet telte og campingstole.

24 tons campingstole

Vores gæster efterlod i 2023 omkring 12.000 campingstole. Det er 20% færre end sidste år, men stadig rigtig meget jern. Faktisk omkring 24 tons. Jern fra campingstole smeltes om og genanvendes i nye produkter. Så langt så godt. For stolene indgår på den måde ikke i vores restaffald, som sender til forbrænding.

Men kan vi undgå, at stolene produceres i første omgang, så er det selvfølgelig at foretrække. Derfor kigger vi mod cirkulære løsninger og samarbejdspartnere, der kan sikre stolene en længere levetid. I 2023 testede vi udlejning af stole på campingområdet Sølund. Dette i samarbejde med virksomheden ReUnite, der havde 800 stole i cirkulation. Heraf blev ca. 50% leveret tilbage - klar til næste års festivalsæson.

På alle vores campingområder er der etableret genbrugsstationer, hvor man kan aflevere ødelagt og ubrugeligt campingudstyr. I år tog vores gæster virkelig genbrugsstationerne til sig. På alle campingområder hobede bunker af telte, luftmadrasser og campingstole sig op.

37 tons telte til forbrænding

Vores renovatør Marius Pedersen A/S skønner, at der blev efterladt ca. 37 tons telte og stofmadrasser på campingområderne i år. Der findes endnu ikke en genanvendelig løsning til telte. Derfor endte størstedelen i forbrænding.

For at komme engangsforbruget til livs arbejder vi i samarbejde med vores teltleverandør på at finde den mest optimale løsning for fremtiden. Blandt andet undersøger vi potentialet i en vaskeløsning, der kan sikre genbrug af Hotelte år efter år. Vi håber at kunne teste den nye løsning på Smukfest 2024.

Lækker Lejr med grønt depositum

På campingområdet LækkerHeden havde vi for andet år i træk et grønt depositum på campingfelter. Her kunne vores gæster mod depositum leje et område på 62,5 m² eller 125 m². Depositummet blev tilbagebetalt, hvis området blev efterladt lige så rent som man overtog det ved ankomst. I 2023 havde vi 155 felter, og alle fik deres depositum tilbage. Resultat: 5250 m² ren camping.

Det grønne depositum har vist sig at være meget effektivt, når det handler om at sikre renere camping og en forbedret affaldsadfærd blandt vores gæster. Derfor vil man kunne opleve løsningen på flere af vores campingområder fremover.

Alle mand ombord for grøn camping

Smukfests campingområder er et af de helt store fokusområder, når vi snakker miljømæssig bæredygtighed. Vi arbejder benhårdt på at skabe en mere positiv affaldskultur, så vores gæster får lyst til at holde lejren ren undervejs, og så bunkerne af efterladt campinggrej bliver mindre for hver festival.

I 2023 har vi oplevet bæredygtighed som en særligt samlende indsats blandt de af vores frivillige medhjælpere, der arbejder på campingområderne. Fælles koordinering og fælles kommunikation resulterede i, at både campingvagter, genbrugsguider og Projekt Smukkere Camping gik i positiv dialog med gæsterne omkring genbrug, affaldssortering og exit-strategi. Ligeledes uddelte de mange "bæredygtighedsambassadører" affaldssække og BuddyBob's til gæster på campingområderne.

En BuddyBob er en alsidig og bæredygtig poseholder, der gør det nemt at affaldssortere i lejren. Den er fremstillet af 100% genanvendeligt plast, og kan anvendes igen og igen.

På campingområdet KærligHeden kunne vores gæster igen i år veksle affald til våde præmier. En fyldt sæk med restaffald udløste et drej på lykehjulet eller et kast i den overdimensionerede basketkurv. I 2023 med ekstra fokus på affaldssortering, så ingen dåser ol. havnede i containeren.

Energi og vand

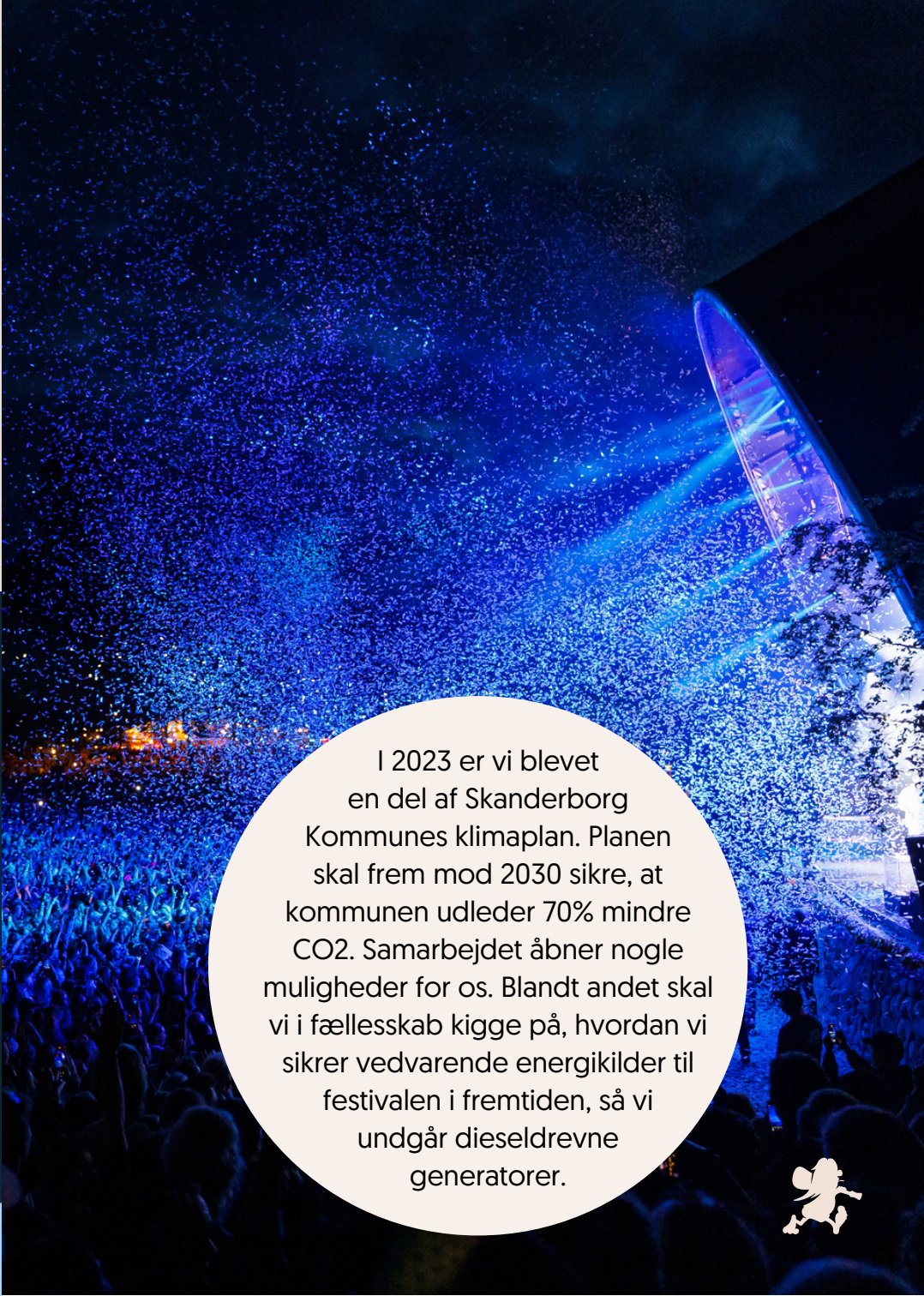
På Smukfest bruger vi rigtig meget energi til at holde vores scener, madboder mv. kørende. Mange steder i skoven har vi ikke en fast strømforsyning, og vi bruger derfor dieseldrevne generatorer. I 2023 kørte vores generatorer, udlejningsbiler og busser på HVO biodiesel, der sikrer CO2-reduktion på op til 90% i forhold til fossilt diesel.

Vi arbejder på at få kortlagt vores energiforbrug samt lavet en plan for konkrete indsatser, der skal sikre flere vedvarende energikilder og færre generatorer i skoven fremadrettet.

Badevand genbruges til toiletskyld

Når tusindvis af gæster flytter ind på Smukfest lægger det pres på Skanderborg Forsyning, der renses de mange ekstra liter spildevand. For at spare på vandet, har vi de sidste par år samarbejdet med GreyWaterSolution. Virksomheden arbejder med at recirkulere badevand, der renses og bruges en ekstra gang til toiletskyld.

I 2023 havde vi 3 installationer fordelt på vores campingområder. Vi sparede 47.500 liter vand. Det er over dobbelt så meget som året før. På sigt håber vi, at systemet kan implementeres i endnu større skala.

I 2023 er vi blevet en del af Skanderborg Kommunes klimaplan. Planen skal frem mod 2030 sikre, at kommunen udleder 70% mindre CO2. Samarbejdet åbner nogle muligheder for os. Blandt andet skal vi i fællesskab kigge på, hvordan vi sikrer vedvarende energikilder til festivalen i fremtiden, så vi undgår dieseldrevne generatorer.

Mad og drikke

64 tons madaffald bliver til energi

Alle festivalens madboder er drevet af eksterne samarbejdspartnere, der sorterer deres madaffald i en særskilt fraktion, som indsamles og sendes til bioforgasning. I 2023 genanvendte vi på den måde i alt 64 tons madaffald til biogas, el, varme og gødning. Heriblandt skræller fra 140 tons appelsiner og knap 3 tons fritureolie.

4,5 tons mad til Føde varebanken

Vi har stort fokus på at mindske madspild. Derfor samarbejder vi blandt andet med Føde varebanken, som serverer overskudsmad til socialt udsatte. Føde varebanken modtog ca. 4,5 tons mad fra madboderne i 2023.

Slatter bliver til ny alkohol

I samarbejde med REST Destilleri har vi produceret en spiritus bestående af 100% genanvendte restprodukter fra Smukfest 2023.

Rester af blandt andet øl, cocktails, Cult shakers og skovens sidste appelsiner er blevet til 300 flasker af den gode spiritus: Smukrest - med en hybridsmag mellem whisky og rom.

Fremtidens Smukfest

Smukfest er antidagligdag og et helt unikt fællesskab med plads til alle. Én uge om året skaber vi et frirum fra hverdagens travlhed og bekymringer. Sådan er det, og sådan bliver det ved med at være. Med fællesskabet følger også et ansvar. Det tager vi helt seriøst. Vi har et talerør til tusindvis af mennesker, hvoraf flere i disse år føler en afmagt og ensomhed i forhold til den miljømæssige udfordring verden står midt i.

Derfor har vi fokus på at skabe fællesskab - også når det gælder miljømæssig ansvarlighed og handling. Vi vil inspirere flere til at gøre mere, og vi vil i særdeleshed inspirere til at vi løfter i fællesskab. På den måde rækker vores arbejde med bæredygtighed ud over den ene uge om året, hvor vi fester i skoven.

”Fremtidens festival” er titlen på et arrangement vi holdte for samarbejdspartnere og frivillige ledere i efteråret 2023. Det kom der interessante bæredygtige inputs ud af. Allervigtigst fik vi bekræftet, at vores netværk er med os, også når vi tager næste skridt mod fremtidens ansvarlige festival.

Direktionen på Smukfest har nikked til en omfattende handlingsplan, der skal sikre, at vi når i mål med vores målsætninger frem mod 2029. Det indebærer blandt andet fokus på nye cirkulære løsninger, mere genbrug og genanvendelse, grøn energi, udvikling af indkøbspolitik, og i særdeleshed tiltag, der inviterer både kolleger, medhjælpere, gæster, leverandører og legekammerater med ombord, så vi i fællesskab kan løfte en dagsorden mod mere ansvarlighed.

